Räntmästarhuset i Gamla stan

Ett uppmärksammat restaurèrings-projekt genomfört av Bygg-Oleba, Olle Engkvist AB

En dag passerade byggmästare Olle Engkvist tillsammans med mig Slussen och blev då uppmärksammad på Räntmästarhuset, som Bygg-Oleba vid den tidpunkten planerade att köpa.

När Olle Engkvist hörde priset tyckte han det var väl högt.

– Men, en del av huset kommer att förklaras som byggnadsminne. Köp det! sa Olle Engkvist.

Denna episod visar Olle Engkvists känsla för äldre byggnader och hans stora intresse för byggnadsminnesvård.

Inom Bygg-Oleba har vi, som under många år varit hans medarbetare, samma inställning och har försökt att föra traditionen vidare.

Vi kände stort ansvar inför den grannlaga uppgiften att restaurera Räntmästarhuset och anordnade därför, i februari 1969, en utställning och en allmän diskussion på Stadsmuseet i Stockholm för att pejla allmänhetens intresse. Ur programbladet till utställningen citeras följande:

"Räntmästarhuset, kvarteret Achilles, i Staden mellan Broarna har ett framträdande och känsligt läge – vettande mot Skeppsbron och Slussen. Vid infart från Saltsjön kommer denna byggnad genast i blickfånget och tilldrager sig uppmärksamhet. Byggnaden är i dåligt skick och måste delvis restaureras, delvis rivas och byggas om. Frågan är: Hur skall byggnaden se ut efter restaureringen? Skall den givas det utseende, som den haft under de senaste 70 åren eller bör den återställas i det skick, som den haft under nära 150 år av sin tidigare tillvaro."

Diskussionen visade att det fanns många olika åsikter om hur restaureringsplanen borde utformas.

Vi beslöt därför att utföra arbetet strikt i enlighet med villkoren för byggnadsminnesförklaringen.

Många problem

När byggnadsarbetet skulle börja uppstod många hinder. Dels tog det lång tid att få byggnadslov, dels blev evakueringen besvärligare än beräknat och när man slutligen var klar för start kom den 25-procentiga investeringsavgiften med ytterligare dröjsmål som följd.

Det egentliga Räntmästarhuset kunde i huvudsak bevaras medan den västra delen av kvarteret det s k Oranienbad och ett mellanliggande hus var i så dåligt skick att de måste rivas.

Grundläggningsarbetet blev tidsödande och dyrbart, i synnerhet under den gamla byggnaden. Även i övrigt erbjöd byggnadsarbetet många svårigheter. En omfattande och för arbetet hindrande arkeologisk undersökning pågick under en lång tid.

De merkostnader som bevarandet av de gamla byggnadsdelarna medförde i jämförelse med en nybyggnad och som kan uppskattas till miljonbelopp, har vi inte ansett oss kunna ta ut av hyresgästerna. Kungliga Vitterhets- Historie- och Antikvitets Akademien har visat sin uppskattning av den kulturhistoriska insatsen och genom en privat donation bidragit med ett stort belopp, som täckte en del av dessa merkostnader. Anslag från Stockholms kommuns bidragsmedel har däremot inte erhållits. Stockholms Stads Fastighetskontor motiverade 1974 avslaget med att "inga byggnadsdelar eller inredningsdetaljer har påträffats, som givit anledning till konservering".

När den restaurerade byggnaden nu står färdig, anser vi på Bygg-Oleba att den motsvarar våra förväntningar. Vi hoppas att stockholmarna nu finner att Räntmästarhuset efter många års förfall åter är en prydnad för Gamla stan.

Ett stort tack är vi skyldiga alla personer och institutioner som med sina insatser bidragit till resultatet.

Georg Schackne